

การจัดการเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อมาตรฐานการประกันคุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา
ของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร

Strategic management that affects quality assurance standards for
educational institution management of the Office of Non-Formal Education
and Informal Education, Bangkok

อรัทัย ฤทธิพิศ^{1*} สมชัย พุทธา² ธิติพัฒน์ หิรัญนิธิอำรง³
Orathai Rittitit^{1*} Somchai Phutta² Thitipat Hirannithithamrong³

¹ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกริก

Master of Education Education Administration Krirk University

^{2,3}อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกริก

Lecturer of the Master of Education Program Education Administration Krirk University

Corresponding Author, e-mail: Orathai.rit127@gmail.com

(Received: 26 July 2023, Revised: 13 August 2023, Accepted: 19 August 2023)

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการจัดการเชิงกลยุทธ์ของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร 2) ศึกษาระดับมาตรฐานการประกันคุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร และ3) ศึกษาการจัดการเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อมาตรฐานการประกันคุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร จำนวน 44 เขต โดยมีผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครู และครูแกนนำ รวมทั้งสิ้น จำนวน 352 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามมาตรฐานค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติพื้นฐาน ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ สถิติทดสอบถ้อยพหุคูณที่มัยนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ผลวิจัยพบว่า

1.ระดับการจัดการเชิงกลยุทธ์โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านเช่นกัน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ด้านการควบคุมกลยุทธ์ ด้านการกำหนดกลยุทธ์ และ ด้านการกำหนดทิศทางขององค์กร ตามลำดับ

2. ระดับมาตรฐานการประกันคุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การบริหารจัดการของสถานศึกษาที่

เน้นการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา
อยู่ในระดับมาก และการส่งเสริมสนับสนุน การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ในระดับมาก

3. การจัดการเชิงกลยุทธ์ส่งผลต่อมาตรฐานการประกันคุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่าง
มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเขียนเป็นสมการถดถอย คือ สมการพยากรณ์มาตรฐาน $\hat{Z}_{tot}$
 $= .327 (Z_5) + .298 (Z_4) + .159 (Z_3) + .104 (Z_2) + .081 (Z_1)$

คำสำคัญ: การจัดการเชิงกลยุทธ์, มาตรฐานการบริหารจัดการ, การประกันคุณภาพการศึกษา

ABSTRACT

The objectives of this research were 1) to study the strategic management level of the Office of Non-Formal Education Promotion and Bangkok Independent Education, 2) to study the quality assurance standards of school management of the Office of Non-Formal Education Promotion and Bangkok Free Education, and 3) to study the strategic management that affects the quality assurance standards of school management of the Office of Non-Formal Education Promotion and Independent Education, Bangkok. The sample groups include the Non-Formal Education and Independent Education Center under the Office of Non-Formal Education and Independent Education, Bangkok. There are 44 districts with informants consisting of school administrators and teachers. The research instrument was a 5-level rating scales questionnaire applied to the concept of Likert. The statistics used in the data analysis were basically statistics, frequency, percentage, mean, standard deviation, and multiple regression test statistics of Enter , which were statistically significant at .01

The results of the research showed that:

1. The overall level of strategic management is at a high level. When considering each side, it was found that on a large scale in all aspects as well, in descending order of average. As follows: Environmental analysis Implementation of strategies, strategy control, strategy formulation and organizational direction respectively.

2. The overall quality assurance standard for school management is at a high level. Considering each aspect in descending order of average, the management of educational institutions emphasizes the highest level of participation. Secondly, the quality assurance system of educational institutions is at a high level and the promotion and support for the creation of learning societies is at a high level.

3. Strategic management affects the quality assurance standards of school management. statistically significant at the level of .01, written as a regression equation as follows : Standard predicting equation $\hat{Z}_{tot} = .327 (Z5) + .298 (Z4) + .159 (Z3) + .104 (Z2) + .081 (Z1)$

Keywords : Strategic Management, Management Education Standards, Educational Quality Assurance

บทนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 จึงได้เสนอแนวทางส่งเสริมการพัฒนาทุนทางสถาบันของประเทศ โดยพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการภาครัฐให้มีความทันสมัยเท่าทันการเปลี่ยนแปลง สามารถให้บริการที่มีคุณภาพมาตรฐานแก่ประชาชนทุกคนอย่างเท่าเทียมมีความยืดหยุ่นและการปฏิบัติงานมีความเชื่อมโยงจากส่วนกลางลงสู่ภูมิภาคและสู่ระดับท้องถิ่นได้อย่างมีบูรณาการและมีประสิทธิภาพในการนี้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) ได้กำหนดแผนแม่บทประเด็นการพัฒนา ศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิตโดยมีแผนย่อยที่เกี่ยวข้องกับการใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อน ได้แก่แผนย่อยประเด็นการพัฒนา การเรียนรู้ และแผนย่อยประเด็นการพัฒนา ศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิตที่ มุ่งเน้นการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนา และเสริมสร้างศักยภาพมนุษย์การพัฒนาเด็กตั้งแต่ช่วง การตั้งครรภ์จนถึงปฐมวัยการพัฒนาช่วงวัยเรียน/วัยรุ่นการพัฒนาและยกระดับศักยภาพวัยแรงงานรวมถึง การส่งเสริมศักยภาพผู้สูงอายุประเด็นการพัฒนาการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลายประกอบกับแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษานโยบาย รัฐบาลทั้งในส่วนนโยบายหลักด้านการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ และการพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต และนโยบายเร่งด่วนเรื่องการเตรียมคนไทยสู่ศตวรรษที่ 21 ตลอดจนแผนพัฒนาประเทศอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง อาทิ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570) นโยบายและแผนระดับชาติ และกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบายและจุดเน้นประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2565 ขึ้นเพื่อมุ่งให้ หน่วยงานภายใต้กระทรวงศึกษาธิการขับเคลื่อนการดำเนินงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของแผนต่าง ๆ สำนักงาน กศน. เป็นหน่วย งานที่มีภารกิจในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต โดยเน้นการพัฒนาคุณภาพ การศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานการศึกษาต่อเนื่อง และการศึกษาตามอัธยาศัย ให้กับผู้รับบริการโดยได้กำหนด นโยบายและจุดเน้นการดำเนินงานสำนักงาน กศน.ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2565 กศน.เพื่อประชาชน "ก้าวใหม่: ก้าวแห่งคุณภาพ" ดังนี้ 1) ด้านการจัดการเรียนรู้คุณภาพ 2) ด้านการสร้างสมรรถนะ และทักษะ คุณภาพ 3) ด้านองค์กรสถานศึกษา และแหล่งเรียนรู้คุณภาพ 4) ด้านการบริหารจัดการคุณภาพ (กลุ่ม ยุทธศาสตร์และแผนงาน สำนักงาน กศน., 2565) ดังนั้น การประกันคุณภาพการศึกษาจึงเป็นงานที่มี

ความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นอย่างยิ่งเนื่องจากเป็นกลไก สำคัญประการหนึ่งที่จะขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง และสร้างความมั่นใจให้ผู้รับ บริการทาง การศึกษาว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้ตามมาตรฐานที่กำหนดผู้เรียนมีความรู้ ความ สามารถและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรที่กำหนดและที่เป็นไปตามที่สังคมต้องการ (สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2556) ด้วยเหตุนี้ผู้บริหารจึงเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการใช้อำนาจ บริหารจัดการโดยยึดหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมกระจายอำนาจให้ทุกคนร่วมรับผิดชอบการบริหาร โดย มุ่งหวังผลสำเร็จในการบริหารจัดการศึกษาตามแนวคิดการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานและเป็น รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ ทั้งนี้ เนตรพัฒนา ยาวีราช (2556) ได้เสนอว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์เป็น กระบวนการที่สร้างขึ้นเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าองค์การจะดำเนินตามกลยุทธ์นั้นให้เกิดประโยชน์แก่ เป้าหมายในระยะยาวต้องการกลยุทธ์ที่เหมาะสมและที่ดีที่สุดจะใช้ได้กับองค์การในระยะเวลาที่กำหนด เท่านั้น เมื่อเวลาผ่านไปองค์การต้องมีการเปลี่ยนแปลงกลยุทธ์ให้เหมาะสมที่สุดและดีที่สุดในเวลา นั้น กระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์ประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญ ได้แก่ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม การกำหนด ทิศทางขององค์การ การกำหนดกลยุทธ์ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ การควบคุมกลยุทธ์ หากมีการจัดการ เชิงกลยุทธ์ดังกล่าวแล้วสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร ก็จะเกิดมาตรฐานคุณภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษา ประกอบด้วย 1) การบริหารจัดการของ สถานศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วม 2) ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา 3) การพัฒนาครู และบุคลากรของสถานศึกษา 4) การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการ 5) การกำกับ นิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษา 6) การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ สถานศึกษาที่เป็นไปตามบทบาทที่กำหนด 7) การส่งเสริม สนับสนุนภาคีเครือข่ายให้มีส่วนร่วมในการจัด การศึกษา 8) การส่งเสริม สนับสนุนการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ 9) การวิจัยเพื่อพัฒนาเพื่อการบริหาร จัดการสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนกพร มนัส (2559) ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบ มีส่วนร่วมกับประสิทธิผลของการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม อัธยาศัยจังหวัดปทุมธานี ผลวิจัยพบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ทั้งใน ภาพรวมและรายด้าน ประสิทธิผลของสถาน ศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม อัธยาศัยจังหวัดปทุมธานี อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ทั้งในภาพรวมและรายด้านโดยมีระดับกลยุทธ์มี ค่าเฉลี่ยสูงกว่าด้านอื่นๆ และความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลของการศึกษา ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปทุมธานี มี ความสัมพันธ์คล้อยตามกัน อยู่ในระดับมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีคู่ของความสัมพันธ ะระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลของการศึกษาของสถานศึกษาด้านการบรรลุเป้าหมาย มี ความสัมพันธ์คล้อยตามกันอยู่ในระดับมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สูงกว่าด้านอื่น

สภาพปัญหาที่มีในรายงานการประเมินตนเองของสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร (ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตพระ

นคร, 2564) ที่ผ่านมาพบว่าสถานศึกษาในสังกัด มีการรายงานข้อมูลที่ไม่พึงปรารถนา (weakness) จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านบุคลากรมีรายงานว่าขาดบุคลากรที่มีความชำนาญในการปฏิบัติงาน และบุคลากรบางกลุ่มงานไม่เพียงพอต่อปริมาณงานจนทำให้เกิดความล่าช้าในการปฏิบัติงาน ซึ่งเกี่ยวข้องกับมาตรฐานคุณภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษา ว่าด้วยการพัฒนาครูและบุคลากรของสถานศึกษา 2) ปัจจัยเรื่องงบประมาณ (Money) มีรายงานว่า งบประมาณในระยะเวลาในการจัดสรรล่าช้า และไม่เพียงพอ ไม่ทันต่อความต้องการในการใช้จ่าย ซึ่งเกี่ยวข้องกับมาตรฐานคุณภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษา ว่าด้วยการส่งเสริมสนับสนุนภาคีเครือข่ายให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา 3) ปัจจัยด้านวัสดุหรือวัตถุดิบ (Material) ครุภัณฑ์บางส่วนสภาพค่อนข้างชำรุดทำให้การปฏิบัติงานขาดประสิทธิภาพ ซึ่งเกี่ยวข้องกับมาตรฐานคุณภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษา ด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการ 4) ปัจจัยด้านวิธีปฏิบัติงาน (Method) พบว่าไม่มีการแสดงขั้นตอนการปฏิบัติงานการให้บริการ ทำให้ผู้รับบริการเกิดความไม่สะดวกเท่าที่ควร ซึ่งเกี่ยวข้องกับมาตรฐานคุณภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษา ว่าด้วยการบริหารจัดการของสถานศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วม 5) ปัจจัยด้านโครงสร้างและนโยบาย (Structure/Policy) พบว่า หัวหน้างานตามโครงสร้างมีไม่เพียงพอทำให้ขาดการควบคุมการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพงานมากขึ้น และไม่มีคำสั่งปฏิบัติงานที่ชัดเจน และ คณะกรรมการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร ไม่มีการประชุม ทำให้ขาดการประสานงานและการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งเกี่ยวข้องกับมาตรฐานคุณภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษา ว่าด้วยการกำกับ นิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษา และ การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาที่เป็นไปตามบทบาทที่กำหนด

จากที่กล่าวข้างต้น ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานครตามกรอบแนวคิดของเนตร์พัฒนา ยาวีราข (2552) ที่ได้เสนอว่า การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ เป็นการสร้างกลยุทธ์จะต้องมีการรวบรวมความรู้สภาพแวดล้อม วิสัยทัศน์ และภารกิจที่สำคัญเมื่อนำองค์ประกอบเหล่านี้มาผสมผสานกันองค์การก็จะมีโอกาสประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี ในสภาพแวดล้อมของการแข่งขัน เมื่อได้นำเอากลยุทธ์ไปปฏิบัติ เป็นสิ่งที่ยากที่สุดในการจัดการเชิงกลยุทธ์ และเป็นงานที่มีขั้นตอนที่สลับซับซ้อน การปฏิบัติเกี่ยวข้องกับเครื่องมือหลายชนิด หรือส่วนขององค์การหลายส่วนที่ต้องปรับกลยุทธ์ในการปฏิบัติเข้าหากัน ผู้นำที่เข้มแข็งเป็นบุคคลสำคัญที่สุดอย่างหนึ่ง ในการนำเอากลยุทธ์ไปปฏิบัติ ตามกระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์ (Strategy Management) 5 กระบวนการ ได้แก่ 1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม 2) การกำหนดทิศทางขององค์การ 3) การกำหนดกลยุทธ์ 4) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ 5) การควบคุมกลยุทธ์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วณิชชากร พงศ์ทัศน์า (2560) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์สำหรับสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดในอนาคต ผลวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์สำหรับสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดในอนาคตมี 5 องค์ประกอบที่มีการเชื่อมโยงเป็นขั้นตอน ดังนี้ 1. การ

กำหนดวิสัยทัศน์ ประกอบด้วย (1) ใช้เครื่องมือ/วิธีการ/เทคนิคที่หลากหลายในการกำหนดวิสัยทัศน์ (2) การบูรณาการการดำเนินงานกับต้นสังกัด/หน่วยงานอื่นในพื้นที่ตามหลักการมีส่วนร่วม (3) การเตรียมความพร้อมหน่วยงานเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์และทิศทางองค์กร และ (4) เน้นการดำเนินงานเพื่อสร้างประโยชน์ให้กับประชาชนอย่างแท้จริง

2. การศึกษาสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก ประกอบด้วย (1) ใช้เครื่องมือศึกษาที่เหมาะสมและตรงตามระเบียบวิธีการใช้เครื่องมือ (2) ใช้หลักการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย และ (3) เตรียมความพร้อมของหน่วยงานก่อนศึกษา

3. การกำหนดกลยุทธ์ ประกอบด้วย (1) ใช้เครื่องมือ/วิธีการที่หลากหลายในการกำหนดกลยุทธ์ (2) ใช้การมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย (3) บูรณาการปัจจัยที่เกี่ยวข้องในมิติพื้นที่ช่วยกำหนดกลยุทธ์ และ (4) เตรียมความพร้อมของหน่วยงานก่อนกำหนดกลยุทธ์

4. การนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ ประกอบด้วย (1) ใช้เครื่องมือ/วิธีการ/เทคนิคที่หลากหลาย เพื่อนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ (2) ใช้การมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย และ (3) เตรียมหน่วยงานให้พร้อมก่อนเริ่มดำเนินการตามกลยุทธ์

5. การควบคุมและประเมินกลยุทธ์ ประกอบด้วย (1) ใช้เครื่องมือ/วิธีการ/เทคนิคที่หลากหลายในควบคุมและประเมินกลยุทธ์ (2) ใช้กระบวนการของแผนควบคุมและประเมินกลยุทธ์ (3) กำหนดระบบบริหารจัดการที่มีคุณภาพเพื่อควบคุมและประเมินกลยุทธ์ และ (4) ใช้การมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายมาควบคุมและประเมินกลยุทธ์ เช่นเดียวกันกับงานวิจัยของ ชนกพร มนัส (2559) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมนอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปทุมธานี ผลวิจัยส่วนหนึ่งพบว่า ด้านกลยุทธ์ มีความสัมพันธ์กันสูง (0.82) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลางถึงสูง (0.67 – 0.75) โดยเรียงตามลำดับ คือ การบริหารแบบมีส่วนร่วมด้านการกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกันกับประสิทธิผลของสถานศึกษา ด้านกลยุทธ์มีความสัมพันธ์กันมากที่สุด (0.75) รองลงมา (0.74) คือการบริหารอย่างมีส่วนร่วมด้านอิสระต่อความรับผิดชอบในงานและประสิทธิผลของสถานศึกษาด้านกลยุทธ์ และความสัมพันธ์กันน้อยที่สุด (0.67) คือการบริหารแบบมีส่วนร่วมด้านความผูกพันกับประสิทธิผลด้านการศึกษาด้านกลยุทธ์

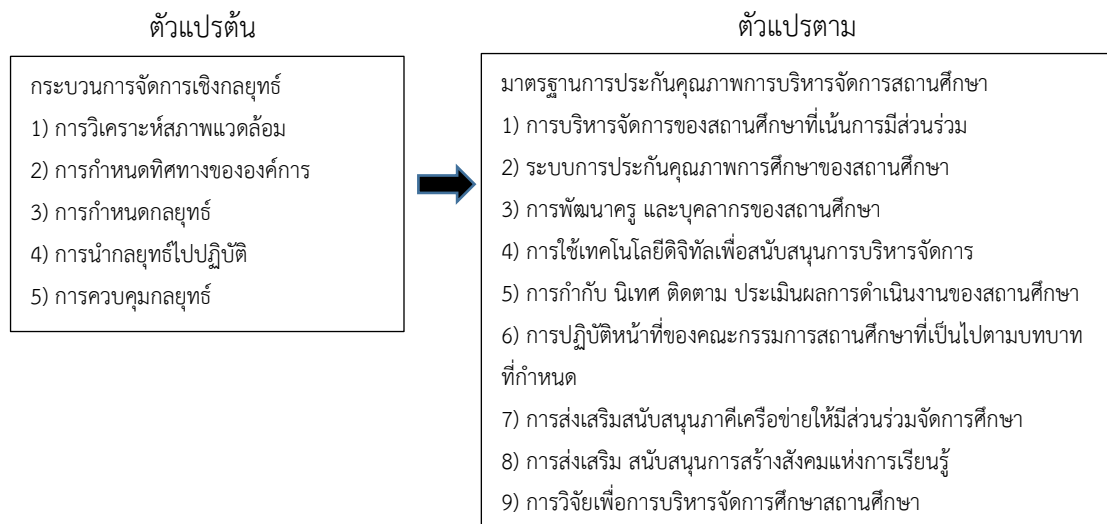
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการจัดการเชิงกลยุทธ์การบริหารจัดการสถานศึกษาของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาระดับมาตรฐานการประกันคุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา ของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาการจัดการเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อมาตรฐานการประกันคุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานของการวิจัย

การจัดการเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อมาตรฐานการประกันคุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร มีจำนวน 50 เขต โดยมี ผู้บริหารอำนวยการสถานศึกษา ข้าราชการครู และ ครูกศน.ตำบล เป็นผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มตัวอย่างกำหนดจากศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร จำนวน 50 เขต จากการเปิดตารางเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 44 เขต โดยกำหนดผู้ให้ข้อมูล เขตละ 8 คนประกอบด้วย ผู้บริหารอำนวยการสถานศึกษา เขตละ 1 คน ข้าราชการครู ได้จากการสุ่มอย่างง่าย เขตละ 2 คน และครูกศน.ตำบล ได้จากการสุ่มอย่างง่าย เขตละ 5 คน รวมทั้งสิ้น 352 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นเครื่องมือวิจัยที่ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบกำหนดคำตอบให้เลือก คือ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา บทบาทหน้าที่ และประสบการณ์

ตอนที่ 2 และ ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์/การดำเนินงาน มาตรฐานการประกันคุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา มีค่าความเชื่อมั่นการจัดการเชิงกลยุทธ์ เท่ากับ .981 และ ค่าความเชื่อมั่นของมาตรฐานการประกันคุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา เท่ากับ .798 เป็นการกำหนดคำตอบแบบมาตราส่วนโดยประมาณค่าเป็น 5 ระดับ จากมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยจัดทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลซึ่งออกจาก มหาวิทยาลัยเกริก เพื่อขอความอนุเคราะห์ผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการอนุญาตให้ดำเนินการ แบบสอบถาม จำนวน 352 ฉบับ
2. ผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้ Google form โดยเก็บข้อมูลในรูปแบบออนไลน์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติพื้นฐาน ที่ผู้วิจัยใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ค่าความถี่ (F) ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (X) และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สถิติอ้างอิง ได้แก่ ทดสอบสถิติถดถอยพหุคูณ (multiple regression) แบบ Enter Method

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการศึกษาการจัดการเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อมาตรฐานการประกันคุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร จำนวน 44 เขต รวม 352 คน ซึ่งเป็นเพศหญิงมากที่สุด จำนวน 247 คน โดยมีอายุในช่วง 31–40 ปี มากที่สุด จำนวน 143 คน มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุดจำนวน 314 คน มีตำแหน่งเป็นครู กศน.ตำบล จำนวน 246 คน และมีประสบการณ์การทำงานช่วง 11–15 ปี จำนวน 127 คน ทั้งนี้ สามารถเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างได้ ร้อยละ 100 แสดงได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการจัดการเชิงกลยุทธ์ในภาพรวม (n = 352)

การจัดการเชิงกลยุทธ์	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. ด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม	4.49	0.45	มาก	1
2. ด้านการกำหนดทิศทางขององค์กร	4.39	0.45	มาก	5
3. ด้านการกำหนดกลยุทธ์	4.41	0.41	มาก	4
4. ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ	4.46	0.42	มาก	2
5. ด้านการควบคุมกลยุทธ์	4.44	0.44	มาก	3
ภาพรวม	4.44	0.37	มาก	

ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการจัดการเชิงกลยุทธ์ของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร ในภาพรวม ($\bar{X} = 4.44$, S.D.=0.37) อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านเช่นกัน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ($\bar{X} = 4.49$, S.D.= 0.45) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.46$, S.D.= 0.42) การควบคุมกลยุทธ์ ($\bar{X} = 4.44$, S.D.= 0.44) การกำหนดกลยุทธ์ ($\bar{X} = 4.41$, S.D.= 0.41) และการกำหนดทิศทางขององค์กร ($\bar{X} = 4.39$, S.D.= 0.45) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับมาตรฐานการประกันคุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาในภาพรวม (n = 352)

มาตรฐานการประกันคุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. การบริหารจัดการสถานศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วม	4.50	0.40	มากที่สุด	1
2. ระบบการประกันคุณภาพการศึกษสถานศึกษา	4.48	0.38	มาก	2
3. การพัฒนาครู และบุคลากรของสถานศึกษา	4.46	0.42	มาก	3
4. การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสนับสนุนการบริหารจัดการ	4.44	0.43	มาก	6
5. การกำกับ นิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษา	4.43	0.48	มาก	7
6. การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาที่เป็นไปตามบทบาทที่กำหนด	4.45	0.44	มาก	4
7. การส่งเสริม สนับสนุนภาคีเครือข่ายให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา	4.44	0.45	มาก	5
8. การส่งเสริมสนับสนุนการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้	4.41	0.47	มาก	9
9. การวิจัยเพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษา	4.42	0.51	มาก	8
ภาพรวม	4.45	0.38	มาก	

ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับมาตรฐานการประกันคุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา ของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานครในภาพรวม ($\bar{X} = 4.45$, S.D.=0.38) อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับ

ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การบริหารจัดการของสถานศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 4.50$, S.D.=0.40) อยู่ในระดับมากที่สุด ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.48$, S.D.=0.38) อยู่ในระดับมาก การพัฒนาครู และบุคลากรของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.46$, S.D.=0.42) อยู่ในระดับมาก การกำกับงาน การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.45$, S.D.=0.44) อยู่ในระดับมาก การส่งเสริม สนับสนุนภาคีเครือข่ายให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ($\bar{X} = 4.44$, S.D.= 0.45) อยู่ในระดับมาก การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการ ($\bar{X} = 4.42$, S.D.=0.43) อยู่ในระดับมาก การกำกับ นิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.43$, S.D.=0.48) อยู่ในระดับมาก การวิจัยเพื่อการบริหารจัดการศึกษาสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.41$, S.D.=0.47) และการส่งเสริมสนับสนุนการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.42$, S.D.=0.51) อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณการจัดการเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อมาตรฐานการประกันคุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา

ตัวแปรพยากรณ์	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta		
ค่าคงที่ (Constant)	.666	.127	-	5.266	.000
ด้านการควบคุมกลยุทธ์	.280	.039	.327	7.091	.000
ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ	.270	.043	.298	6.246	.000
ด้านการกำหนดกลยุทธ์	.147	.047	.159	3.089	.002
ด้านการกำหนดทิศทางขององค์กร	.088	.040	.104	2.171	.031
ด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม	.068	0.32	.081	2.107	.036

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณการจัดการเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อมาตรฐานการประกันคุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กรุงเทพมหานคร มีตัวแปรที่รับคัดเลือกเข้าสมการเรียงลำดับ ได้แก่ ด้านการควบคุมกลยุทธ์ ,ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ,ด้านการกำหนดกลยุทธ์ ,ด้านการกำหนดทิศทางขององค์กร ,ด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple R) เท่ากับ .856 ค่าประสิทธิภาพในการทำนาย (R Square) เท่ากับ .732 หมายความว่า การจัดการเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อมาตรฐานการประกันคุณภาพด้านการบริหารจัดการสถานศึกษาของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานครด้านการควบคุมกลยุทธ์ ,ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ,ด้านการกำหนดกลยุทธ์ ,การกำหนดทิศทางขององค์กร และการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมสามารถทำนายความแปรปรวนของด้าน

การบริหารจัดการสถานศึกษาของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กรุงเทพมหานคร ได้ร้อยละ 73.00 ค่าประสิทธิภาพในการทำนายที่ปรับแล้ว (Adjusted R Square) เท่ากับ .729 และความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย (Standard Error) เท่ากับ .19878 ในลักษณะนี้ แสดงให้เห็นว่า การจัดการเชิงกลยุทธ์ทั้ง 5 ด้านส่งผลต่อมาตรฐานการประกันคุณภาพด้านการบริหารจัดการ สถานศึกษาของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยเขียนเป็นสมการถดถอยในรูปคะแนนดิบ ดังนี้

$$\text{สมการพยากรณ์มาตรฐาน } \hat{Z}_{\text{tot}} = .327 (Z_5) + .298 (Z_4) + .159 (Z_3) + .104 (Z_2) + .081 (Z_1)$$

สรุปผลการวิจัย

1. ระดับการจัดการเชิงกลยุทธ์ของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านก็พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้านเช่นกัน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติการควบคุมกลยุทธ์ การกำหนดกลยุทธ์และการกำหนดทิศทางการ

2. ระดับมาตรฐานการประกันคุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา ของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การบริหารจัดการของสถานศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก การพัฒนาครูและบุคลากรของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก การกำกับ นิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก การส่งเสริมสนับสนุนภาคีเครือข่ายให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับมาก การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการอยู่ในระดับมาก การกำกับ นิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก การวิจัยเพื่อการบริหารจัดการศึกษาสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก การส่งเสริมสนับสนุนการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ในระดับมาก

3. จัดการเชิงกลยุทธ์ส่งผลต่อมาตรฐานการประกันคุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีตัวแปรที่ได้รับคัดเลือกเข้าสมการเรียงลำดับ ได้แก่ ด้านการควบคุมกลยุทธ์ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ด้านการกำหนดกลยุทธ์ ด้านการกำหนดทิศทางการดำเนินการ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม โดยเขียนเป็นสมการถดถอย ได้แก่ สมการพยากรณ์มาตรฐาน $\hat{Z}_{\text{tot}} = .327 (Z_5) + .298 (Z_4) + .159 (Z_3) + .104 (Z_2) + .081 (Z_1)$

อภิปรายผลการวิจัย

1. ระดับการจัดการเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษาสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กรุงเทพมหานคร พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน

พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านเช่นกัน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ การควบคุมกลยุทธ์ การกำหนดกลยุทธ์ และการกำหนดทิศทางขององค์กร ทั้งนี้ผลการวิจัยพบว่าด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดเป็นอันดับแรก เหตุที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสถานศึกษาโดยผู้บริหารได้การชี้แจงและทำความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ ของการบริหารสถานศึกษาให้กับครูและผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ ทั้งยังมีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน เพื่อทราบจุดแข็งและจุดอ่อนของสถานศึกษา โดยมีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก เพื่อทราบโอกาสและอุปสรรคของสถานศึกษา อีกทั้งมีการวิเคราะห์กลยุทธ์ของสถานศึกษาจากข้อมูลปัจจัยสภาวะแวดล้อมภายนอก และวิเคราะห์กลยุทธ์ของสถานศึกษา เพื่อช่วยให้ทราบถึงทรัพยากรที่มีอยู่ของจะสามารถนำผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษามาใช้เป็นข้อมูลในการตรวจสอบสภาพแวดล้อม และเลือกใช้เครื่องมือ และการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสถานศึกษาได้ตรงตามกลยุทธ์ ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยของ จิตรา พันพิพัฒน์และคณะ (2564) ที่ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การบริหารจัดการสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และ 2 ผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้น มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลดังนี้ สภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาในภาพรวมมีระดับปานกลาง มีด้านกายภาพระดับปานกลางสูงที่สุด ขณะที่มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย มีด้านวิชาการระดับน้อยสูงที่สุด เช่นเดียว กับสภาพการบริหารจัดการสภาพแวดล้อม และปัญหาการบริหารจัดการสภาพแวดล้อม ส่วนภาพรวมของสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมปานกลาง และมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย แต่มีด้านการพัฒนา ปรับปรุงแก้ไขสูง ภาพรวมของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก โดยมีปัจจัยภายในด้านงบประมาณมากที่สุด กลยุทธ์การบริหารจัดการสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาที่พัฒนาขึ้นนี้ ประกอบไปด้วย 1 วิสัยทัศน์ 4 พันธกิจ 4 เป้าประสงค์ 4 ประเด็นกลยุทธ์ และ 8 กลยุทธ์ และภาพรวมของผลการประเมินกลยุทธ์อยู่ในระดับมากที่สุดทุกรายการ และสอดคล้องกับ Edward Edgerton และ Jim Mckechnie (2023) ที่ศึกษาเกี่ยวกับ เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ของนักเรียนต่อสภาพแวดล้อมในโรงเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้บ่งชี้ว่าการรับรู้เชิงอัตวิสัยของนักเรียนเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในโรงเรียนทางกายภาพ ควบคู่ไปกับการเข้าเรียน สถานะทางเศรษฐกิจและสังคม และเพศล้วนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญนอกจากนี้ การวิเคราะห์ที่ตามมาบ่งชี้ว่าความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้เชิงอัตวิสัยของนักเรียนเกี่ยว กับสภาพแวดล้อมในโรงเรียนทางกายภาพ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนั้นขึ้นอยู่กับ "พฤติกรรมในโรงเรียน" ที่สำคัญ ได้แก่ พฤติกรรมที่มีส่วนร่วมและปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม

2. ระดับมาตรฐานการประกันคุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร พบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การบริหารจัดการของสถานศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

การพัฒนาครู และบุคลากรของสถาน ศึกษาอยู่ในระดับมาก การกำกับ นิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก การส่งเสริม สนับสนุนภาคีเครือข่ายให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับมาก การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการอยู่ในระดับมาก การกำกับ นิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก การวิจัยเพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก การส่งเสริมสนับสนุนการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ในระดับมาก ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องมา จากการบริหารจัดการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร ได้มีการเน้นการมีส่วนร่วมทำให้ระดับมาตรฐานการประกันคุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา ตามระดับการปฏิบัติของผู้ตอบแบบสอบถาม เนื่องจากสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร ต้องทำงานและต้องประสานงานกับชุมชนเพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างสถานศึกษากับชุมชน และเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษาร่วมกำหนดความ มุ่งหมาย และ นโยบายรวมถึงให้ความร่วมมือในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นทางด้านการศึกษา การสนับสนุนทางด้านทรัพยากร กำลังคน และ ทุนทรัพย์ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษาร่วมกับบุคลากรของสถานศึกษา ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ร่วมกันกำหนดเป้าหมาย การจัดการศึกษา วิสัยทัศน์ พันธกิจ และอัตลักษณ์ของสถานศึกษา ทั้งนี้ผู้บริหารสถานศึกษาร่วมกับบุคลากรของสถาน ศึกษา ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ร่วมกันจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาหรือแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา อีกทั้งผู้บริหารสถานศึกษาร่วมกับบุคลากรของสถานศึกษา ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ร่วมกันกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา แผนพัฒนาการจัดการศึกษาหรือแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ได้รับคำปรึกษา ข้อเสนอแนะ และได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา โครงการ กิจกรรมที่ปรากฏอยู่ในแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา

ซึ่งมีความสอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด โดยใช้ข้อมูลความต้องการของชุมชน ท้องถิ่น หรือผู้รับบริการ ในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาหรือแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา ซึ่งได้รับคำปรึกษา ข้อเสนอแนะ และได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา ให้เป็นไปตามประกาศสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เรื่อง นโยบายและจุดเน้นการดำเนินงานสำนักงาน กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต คำนึงถึงหลักการบริหารจัดการ ทั้งในเรื่องหลักธรรมาภิบาล หลักการกระจายอำนาจลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาการยกระดับคุณภาพและเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการสำหรับทุกกลุ่มเป้าหมาย และสร้างความพึงพอใจให้กับผู้รับบริการ ด้านการสร้างสมรรถนะและทักษะคุณภาพ โดยส่งเสริมการจัดการศึกษาตลอดชีวิต ที่เน้นการพัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับแต่ละช่วงวัย และการจัดการ ศึกษาและการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับแต่ละกลุ่มเป้าหมายและบริบทพื้นที่ พัฒนาหลักสูตรอาชีพระยะสั้นที่เน้น New skill Upskill และ Reskill ที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ ความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ความต้องการของตลาด แรงงาน

และกลุ่มอาชีพใหม่ที่รองรับ Disruptive Technology ยกระดับผลิตภัณฑ์ สินค้า บริการจากโครงการ ศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน ที่เน้น “ส่งเสริม ความรู้ สร้างอาชีพ เพิ่มรายได้ และมีคุณภาพชีวิตที่ดี” ให้มีคุณภาพ มาตรฐาน เป็นที่ยอมรับของตลาด ต่อยอด ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มพัฒนาสู่วิสาหกิจชุมชน ตลอดจนเพิ่มช่องทางประชาสัมพันธ์และช่องทางการจำหน่าย ส่งเสริมการจัดการศึกษาของผู้สูงอายุ เพื่อให้เป็น Active Ageing Workforce และมี Life skill ในการดำรงชีวิตที่เหมาะสมกับช่วงวัย (นโยบายและจุดเน้นการดำเนินงาน สำนักงาน กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565) สอดคล้องกับ งานวิจัยของ วนิดา หริกประโคน (2563) ที่ศึกษา เรื่อง การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการจัดการศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดบุรีรัมย์ โดยจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้อำนวยการ บุคลากรของศูนย์ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย บุคลากรขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น และผู้แทนชุมชน เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการจัดการศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดบุรีรัมย์ ได้แก่ การวางแผนการศึกษาในแต่ละปีควรมีการทำ SWOT ก่อนการจัดทำแผนกำหนดนโยบาย และเป้าหมายการศึกษา ควรจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาบุคลากร ในองค์กรให้เหมาะสม คำนึงถึงความต้องการควมร่วมมือการประชุมสัมมนาแลกเปลี่ยน เรียนรู้ภายในและ ภายนอกหน่วยงานที่รับผิดชอบควมร่วมมือการประชุมระหว่างศูนย์ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม อัธยาศัยกับผู้มีส่วนร่วมในภาคีเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Pornchai Jedaman¹, Sanit Teemueangsa¹ , Sutthipong Hoksuan¹ , Pramuk Srichaiwong² , Benjapuk Jongmuanwai³ , Chongchit Duangsanam (2020) การประมวลผลการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมคุณภาพทางการศึกษา ที่มีประสิทธิภาพซึ่งพบว่า การจัดการการมีส่วนร่วมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพคุณภาพการศึกษาสู่ความยั่งยืนมี องค์ประกอบ 4 ด้านคือ (1) ความไว้วางใจซึ่งกันและกันซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของการจัดการศึกษา และ กลยุทธ์เพื่อมุ่งสู่ความสำเร็จการไว้วางใจในบุคลากรให้สามารถแสดงความเป็นผู้นำในองค์กรจะช่วยให้ การดำเนินงานเป็นทีมที่สามารถปรับสถานการณ์ทำให้เกิดผลกระทบจนเกิดความไว้วางใจเป็นรากฐาน ของการ ดำเนินงานเป็นทีมที่มีสปีดที่แข็งแกร่งจะเป็นตัวเร่งทำให้เกิดการทำงานร่วมกันจนประสบความสำเร็จ (2) การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ร่วมกันให้ชัดเจนก็เป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะช่วยสร้าง ประสิทธิภาพ บุคลากรในองค์กร และทำให้บุคลากรเป็น ส่วนหนึ่งขององค์กรซึ่งเป็นที่มาของการมีส่วนร่วม (3) ความมุ่งมั่นในการทำงานร่วมกัน คือการสร้างความผูกพันของบุคลากรให้มีประสิทธิภาพเพื่อนำ บุคลากรไปสู่การเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร (4) ความรับผิดชอบ ร่วมกันเป็นการสร้างความรับผิดชอบต่อ โอกาสในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อาจเป็นสิ่งที่ดี สำหรับกลุ่มและบุคคลในระดับปฏิบัติการสามารถก่อให้เกิด เหตุผล ที่ส่งผลให้เกิดการพัฒนาความคิดด้านต่าง ๆ ผลที่ได้จากการถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องของการ จัดการแบบมีส่วนร่วมเป็นสิ่งสำคัญที่จะนำโรงเรียนไปสู่ความยั่งยืน และเป็นโรงเรียนที่เป็นองค์กรแห่ง การเรียนรู้โดยมีนโยบายและวิสัยทัศน์ที่เน้นการมีส่วนร่วมรวมถึงการสร้างความร่วมมือที่สร้างสรรค์ เพื่อ

พัฒนาโรงเรียนและนักเรียนด้วยความมุ่งมั่น สามารถกระตุ้นศักยภาพบุคลากรให้พัฒนาและสร้างสรรค์การทำงานอย่างเต็มที่ ศักยภาพที่จำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยการบริหารจัดการของโรงเรียนจะต้องให้ความสำคัญกับผู้เรียน ดังนั้นการปรับปรุงพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์อย่างต่อเนื่องโดยการจัดการคุณภาพควรต้องพิจารณาว่ามนุษย์เป็นทรัพยากรที่สำคัญในการพัฒนาโดยให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการทำงานภายใต้ภายใต้เงื่อนไขการส่งเสริมการเรียนรู้ สร้างหลักสูตรสถานศึกษาด้วยการจัดการองค์ความรู้แบบมีส่วนร่วมที่มาจากกระบวนการสร้างจาก ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งภายใน และภายนอกโรงเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และคุณภาพชีวิตของนักเรียนที่ส่งผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนรู้ของนักเรียนให้สูงที่สุด แนวทางการยกระดับ คุณภาพการศึกษาให้เกิดความยั่งยืนในการส่งเสริมและ จัดกิจกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาการสร้างการมีส่วนร่วมในมิติ บูรณาการทางการศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุด

3. การจัดการเชิงกลยุทธ์ส่งผลต่อมาตรฐานการประกันคุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาพบว่า การจัดการเชิงกลยุทธ์ส่งผลต่อมาตรฐานการประกันคุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีตัวแปรที่ได้รับคัดเลือกเข้าสมการเรียงลำดับ ได้แก่ ด้านการควบคุมกลยุทธ์ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ด้านการกำหนดกลยุทธ์ ด้านการกำหนดทิศทางขององค์กร ด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ผู้วิจัยอภิปรายผลได้ว่าผู้ให้ข้อมูลต้องการให้สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร ให้มีการดำเนินการควบคุมกลยุทธ์เป็นสำคัญ ส่วนประเด็นรองลงมา ได้แก่ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ต่อจากนั้นจึงเป็นการกำหนดกลยุทธ์ การกำหนดทิศทางขององค์กร และการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ตามลำดับความสำคัญ ทั้งนี้เป็นเพราะว่า สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร มุ่งความสำเร็จในการปฏิบัติงานขององค์กร ตามนโยบาย และยุทธศาสตร์ของสำนักงาน กศน. มีการกำกับ ติดตาม การปฏิบัติงานของบุคลากร และสถานศึกษาในสังกัดจนนำไปสู่การปฏิบัติงานตามแผนที่กำหนด ซึ่งถือว่านำการควบคุมกลยุทธ์ไปปฏิบัติเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารเชิงกลยุทธ์ หากองค์กรมีกลยุทธ์ดีแต่หากไม่มีการควบคุมกลยุทธ์ไปสู่ปฏิบัติก็ไม่สามารถทำให้องค์การประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัย พรพิมล อุ่นเสียม (2561) ที่ได้ทำ การศึกษาวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 พบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 มีความสัมพันธ์กันในทางบวก ($r = 0.803$) อยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งแสดงว่าการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 และสอดคล้องกับงานวิจัย ฤมล สอนดี และคณะ (2561) ที่ศึกษาเรื่อง การบริหารเชิง กลยุทธ์ที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน ของโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในจังหวัดราชบุรี ผลวิจัยพบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ของโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในจังหวัดราชบุรีโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็น

รายด้านพบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มากทุกด้าน และการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในจังหวัดราชบุรีโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้านและการบริหารเชิงกลยุทธ์ซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงาน การประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในจังหวัดราชบุรี เรียงตามลำดับอิทธิพลจากมากไปหาน้อย ดังนี้การควบคุมและประเมินผล การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม การกำหนดกลยุทธ์และการปฏิบัติตามกลยุทธ์ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพ ภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในจังหวัดราชบุรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

1. สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร ควรมีนโยบายให้สถานศึกษาในสังกัด ได้มีการพัฒนาวิสัยทัศน์ เป้าประสงค์ ทั้งระยะสั้นและระยะยาว โดยให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม
2. ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร ควรสร้างมาตรการในการกำกับติดตาม โดยมีการสร้างความเข้าใจและข้อตกลงร่วมกัน ระหว่าง ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน นำไปสู่การประเมินผลการปฏิบัติงาน
3. จากผลวิจัยที่พบว่าด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมสามารถพยากรณ์ ได้ร้อยละ 73 ดังนั้นบุคลากรในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร ควรให้ความสำคัญกับการเลือกใช้เครื่องมือและการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา ซึ่งมีผลระดับปฏิบัติค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น

เอกสารอ้างอิง

- จิตรา พันพิพัตน์ และคณะ. (2564). กลยุทธ์การบริหารจัดการสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชรเขต 1 และ 2. *วารสารชุมชนวิจัย*. 16(2), 163.
- ชนกพร มนัส. (2559). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลของการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปทุมธานี. *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี*.
- เนตร์พัฒนา ยาวีราช. (2556). *การจัดการสมัยใหม่*. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: ทริบเพิล กรุ๊ป.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2551). *ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์*. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ: จามจุรีโปรดักท์.

- พรพิมล อุ่นเสียม. (2561). *ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี, จังหวัดสุราษฎร์ธานี.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2565). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ*. ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570). เล่ม 139, ตอนพิเศษ 258 ง. 1 พฤศจิกายน 2565. หน้า 1.
- ฤมล สอนดี และคณะ. (2561). การบริหารเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในจังหวัดราชบุรี. *วารสารสังคมศาสตร์วิจัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม*. 9(2), 229.
- วนิดา หรีกประโคน. (2563). *การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดบุรีรัมย์*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. (2565). *นโยบายและจุดเน้นการดำเนินงานสำนักงาน กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565*. ประกาศสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, ประกาศ ณ วันที่ มิถุนายน พ.ศ. 2565.
- Edward Edgerton , & Jim Mckechnie. (2023). *The relationship between student's perceptions of their school environment and academic achievement*. Social Sciences, University of the West of Scotland. Paisley: United Kingdom.
- Pornchai Jedaman ,& others.(2020). Processing Participation Management forEnhancing Effectiveness Educational Quality to Sustainability. *Solid State Technology*. Y(10), 111.

